

PERO

Pero, ili večna čudesnost rukotvorstva; skalpel piše povesti, romane — operacija kao rukopis. Pero odista prodire najdublje, pretražuje najskrivenije uglove, pucketa: „Kičica je razbarušena i ne može da dospe do unutrašnjih uglova mozga — pero je finije.” (Maljevič)

Dvanaest godina već gledam to pero, neuporedivo brižljiv rad log pera, čitam obimne knjige tog čudnog, nervoznog rukopisa, gledam kako tetovira, cepa brazdo, zaviruje, čupa živčana vlakna, kako ispisavši, ispunivši ljudsko telo, zapisima ispunjava i vazduh oko njega. Jer je ljudsko telo kod Mauriša beskrajno, beskrajna mreža u kojoj se umetnik kopca poput muve. Beskrajno klupčanje, bezgranična pređa.

Ovaj ciklus traži središte, osovina, a kad umata ne pronađe: središte se kao centrifuga vrti, opija, izbacuje, osovina se pak za bija kao električni ražanj. I sve počinje ispočetka, ali bludnije, racionalnije. Sudaraju se ružičaste amebe i zeleni i ljubičasti roboti, kosmonauti, električne igracke: sitnice krajnjih susreta — rukopis kao suština.

Umetnički savet Galerije
likovnih umetnika Vojvodine
poziva Vas
na otvaranje izložbe crteža

FERENCA MAURITŠA

u ponedeljak, 6. novembra
u 18,00 časova
u Galeriji Bulevar Maršala Tita 9.
Galerija je otvorena svakog dana
od 10—12 i od 17—19 časova.
Subotom i nedeljom od 17—19 časova.
Izložba traje do 20. XI 1972. godine.

Kad ga gledam na poslu, uvek mi padaju na um naivni medicinari Endrea Ileša, autora dela Povesti o ljudskom telu, pre svih onaj mladić koji traga za smejaćim mišićem lica. Redom sekcira mrtvace, a zalud: „kod četvrtog opet ga nije našao. Nekako se približio uz druge, prirastao za njih, izgubio se — nikako ga nije mogao da pronađe.” Prekidajući mučenje, prilazi prozoru i posmatrajući u dvorištu poslužiteljevu ženu koja viče, slušajući otkriva tajnu: „Medicinar je stao pred limeni sto i počeo da posmatra sekcirane mišice, oslobođene žile, blede svežnjeve nerava, trake, kosti zabelele iz dubine — dok je ovaj sklop bio razuman i dok je još bio živ, ko li je mogao biti. Ko je bio?”

Mora da je bio baš ovakav razbucan život...

I log treća je medicinar rešio tajnu.

Tajnu malog mišića koji je nedostajao.

Mrtvacu je nedostajao smejaći mišić lica.”

Ove prefinjene nedostatke Mauriš zamenjuje metalnim delovima, ali se događa da natrapa na smejaće i plakaće mišice debele kao konopac.

Oto Tolnai

A megfestett és megrajzott figurák a beckettli színpad sorskérdésének ábrázolói: eltorzult alakok, láthatatlan arcok, a soha el nem jövendő isten szimbólumai. Micsoda gyötrelmek kínozhatták Kafkát, álmatlan éjjeleken és terméktelen nappalokon, miközben a perre készült, átélte, írni kezdte.

Alakjaiban és szellemében Francis Bacon kivetett, kallódó, elveszett embereivel mutat rokonságot, Germaine Richier rovarlényeivel Schröder-Sonnenstern perverz művészsaktjait, Richard Lindner erőszakos nőalakjait — fétisbe vonta, táncoló párdúcoké, ösistennőket, phallosimádókat — feltehetőleg nem látta Mauriš.

Az abszurd költészet lapjai ezek, egy látszatvilág alakjai. Szívesen megmutattam volna őket Wolsnak. Az elaprózott vonalak egy krom rezdülősű ifjúság antennái, amelyet a halál foglalkoztat, mielőtt az életet megismerte volna.

Villózó hangok, elfojtott álmok, feszültség, rejtélyek, új ábrázolás és ősi kutatás a lét értelmé után.

(Oto Bihalji-Merin, a „Piros Frankenstein” előszavából)

FERENC MAURITS, rođen je u Novom Sadu, 1945. godine.
Pohađao je Školu za primenjenu umetnost u Novom Sadu.

Samostalne izložbe:

1966. — Subotica
1967. — Beograd
1970, 1972. — Novi Sad

Grupne izložbe:

Izložba glava, Beograd — 1968.
Kritičari su odabrali, Beograd — 1968.
Savremeni likovni umetnici Vojvodine, Temišvar — 1969.
Savremeni likovni umetnici Vojvodine, Beograd — 1969.
IV. Trijenale jugoslovenske likovne umetnosti, Beograd — 1970.
IX, XI, XII, Oktobarski salon, Beograd,
XI Likovna jesen, Sombor.
VI, i VII Likovni susret, Subotica.
Likovni umetnici Novog Sada, Niš, Kragujevac, Priština — 1971.
Prvi i drugi likovni sremskokarlovački salon mladih, Sremski Karlovci.
Grafika mladih jugoslovenskih stvaralaca, Beograd — 1972.
I. Bitoljski trijenale savremene jugoslovenske grafike, Bitolj — 1972.
Savremena likovna umetnost Vojvodine, Beograd, Zagreb, Ljubljana — 1972.
Likovni umetnici Vojvodine, Zrenjanin, Subotica, Vršac — 1972.
10 novosadskih slikara, Modena — 1972.
Novosadski likovni umetnici, Regensburg — 1972.
Učestvuje u radu i na izložbama umetničkih kolonija Vojvodine.
Bavi se dizajnom. Grafički je urednik časopisa „Új Symposium“.

Objavio je mapu crteža i pesama u izdanju „Foruma“, sa predgovorom
Ota Bihalji-Merina, pod nazivom „Crveni Frankenstein“, 1970. godine.

1. Električni kolac, tuš-akril, 66×90, 1972.
2. Električni zid, tuš-akril, 66×90, 1972.
3. Centrifuga, tuš-akril, 66×90, 1972.
4. Sedeća figura sa žutom nogom, tuš-akril, 66×90, 1972.
5. Neosporni sudar, tuš-akril, 66×90, 1972.
6. Uzaludni pokret, tuš-akril, 66×90, 1972.
7. Električna kutija, tuš-akril, 66×90, 1972.
8. Zalvaranje tela električne figure, tuš-akril, 66×90, 1972.
9. Električna figura koja umire, tuš-akril, 66×90, 1972.
10. Električni arlekin, tuš-akril, 72×51, 1972.
11. Električni trkač, tuš-akril, 72×51, 1972.
12. Tri električne figure u pokretu, tuš-akril, 72×51, 1972.
13. Električni Ikar, tuš-akril, 72×51, 1972.
14. Dve skice, tuš-akril, 50×65, 1972.
15. Električno strelište I, tuš-akril, 72×51, 1972.
16. Električno strelište II, tuš-akril, 72×51, 1972.
17. Električni rekviem I, tuš-akril, 72×51, 1972.
18. Električni rekviem II, tuš-akril, 72×51, 1972.
19. Električni rekviem III, tuš-akril, 72×51, 1972.
20. Električni rekviem IV, tuš-akril, 72×51, 1972.
21. Električni rekviem V, tuš-akril, 50×70, 1972.
22. Električni rekviem VI, tuš-akril, 50×70, 1972.

Sve mere u santimetrima.

1. Elektromos nyér, tus-acryl, 66×90, 1972.
2. Elektromos tal, tus-acryl, 66×90, 1972.
3. Centrifugális, tus-acryl, 66×90, 1972.
4. Ülő figura, sárga lábbal, tus-acryl, 66×90, 1972.
5. Vítathatalan útközés, tus-acryl, 66×90, 1972.
6. Hílbávaló mozdulat, tus-acryl, 66×90, 1972.
7. Elektromos doboz, tus-acryl, 66×90, 1972.
8. Az elektromos figura testcsukódása, tus-acryl, 66×90, 1972.
9. Az elektromos figura halála, tus-acryl, 66×90, 1972.
10. Elektromos bohóc, tus-acryl, 72×51, 1972.
11. Elektromos csodalutó, tus-acryl, 72×51, 1972.
12. Három elektromos figura mozgásban, tus-acryl, 72×51, 1972.
13. Elektromos Ikarosz, tus-acryl, 72×51, 1972.
14. Két vázlat, tus-acryl, 72×51, 1972.
15. Elektromos lövöldé I, tus-acryl, 72×51, 1972.
16. Elektromos lövöldé II, tus-acryl, 72×51, 1972.
17. Elektromos requiem I, tus-acryl, 72×51, 1972.
18. Elektromos requiem II, tus-acryl, 72×51, 1972.
19. Elektromos requiem III, tus-acryl, 72×51, 1972.
20. Elektromos requiem IV, tus-acryl, 72×51, 1972.
21. Elektromos requiem V, tus-acryl, 50×70, 1972.
22. Elektromos requiem VI, tus-acryl, 50×70, 1972.

